Etatsforeningen
i jordskifterettene
Østre Innlandet Jordskifterett

Justis- og beredskapsdepartementet
www.regjeringen.no

Hamar/Tynset, 11.03.22

HØRING - ENDRING I DOMSTOLSTRUKTUREN

Høringsuttalelse fra TEKNA – Østre Innlandet jordskifterett

Viser til høringsbrev av 26.01.2021. Høringsdokumentet er diskutert blant Teknas medlemmer i Østre Innlandet jordskifterett, og vi ønsker med dette å komme med en uttalelse til framtidig organisering av jordskifteretten. Teknas medlemmer i Østre innlandet jordskifterett har ikke tatt stilling til en eventuell tilbakeføring eller videreføring av dagens struktur. Uavhengig av framtidig struktur er det imidlertid noen forhold som bør løftes med sikte på en bedre løsning i framtida. Målet må være at jordskifterettene kan gjennomføre samfunnsoppdraget sitt på en best mulig måte, både med hensyn på kvalitet og økonomi. I dette ligger blant annet at rettskretsene må ha en slik størrelse at man på hvert rettssted kan ha en tilstrekkelig bemanning.

Jordskifterettens særpreg – organisering uavhengig av de alminnelige domstolene?
Når organisering og struktur skal drøftes et det viktig at jordskifteretten blir vurdert ut fra sitt samfunnsoppdrag og sakstyper og ikke ut fra oppdrag og sakstyper som tingrettene har. Vi opplever dessverre at det i begrenset grad skjer i strukturdebatten. Det er derfor viktig å ha med seg at jordskifterettens særpreg er rettsendrende saker (jordskiftesaker) som kjennetegnes med mange parter, selvprosederende parter og saker hvor man sammen med partene søker å finne den beste løsningen gjennom hørings- og medvirkningsprosesser. Slik prosesser må ofte gå over lengre tid med hyppig kontakt med partene. En sterk lokal tilstedeværelse er helt avgjørende for at jordskifteretten skal kunne løse oppdraget godt. Videre vil dette gjøre at grunneiere og andre aktuelle parter i større grad vurderer jordskifteretten som et relevant verktøy for rettsavklaringer rundt fast eiendom.

Stedlig ledelse
Mellom rettsstedene Hamar og Tynset er det 21,5 mil. Avstanden gjør det svært utfordrende og ressurskrevende å drive en forsvarlig personalforvaltning med tilstrekkelig tilstedeværelse av leder. Dersom dagens struktur videreføres vil vi på det sterkeste anbefale en avdelingsleder/nestleder på det rettsstedet hvor jordskifterettslederen ikke har sin faste arbeidsplass.

Endrede rettskretsgrenser
Uavhengig av framtidig struktur bør det gjøres endringer på rettskretsgrensene:

- I sør bør grensene justeres slik at Våler og Åsnes sokner nordover. Dette vil sikre rettskretsen et godt sakstilfang innenfor særlig jord- og skogbruk, et fagfelt der man i rettskretsen besitter høy kompetanse i dag.
- I nord bør de sørligste kommunene i Trøndelag sokne til Innlandet. Avstanden fra Tynset til Røros er kun 5,4 mil. Avstanden fra Trondheim er tre ganger så lang (15,4 mil). Fjellregionen har felles eiendomshistorisk bakgrunn, preget av Røros kopperverk og den felles bruken av utmarka og fjellet. Dette er et fagområde hvor ansatte på Tynset har god kompetanse. I den forbindelse kan det også nevnes at reisetid og reiseavstand til de nordre deler av Nord-Gudbrandsdal er kortere fra Tynset enn fra Lillehammer.

Rekruttering av jordskiftedommere
På grunn av et voksent dommerkorps med kun én dommer under 60 år vil Østre Innlandet jordskifterett måtte rekruttere flere nye dommere de nærmeste årene. Jordskiftedommernes lønn er i dag ikke konkurransedyktig. Jordskiftedommerne har de samme rammene og begrensningene som dommere i de alminnelige domstolene, men ligger betydelig lavere i lønn og sakker akterut for hvert år. Det haster med å få jordskiftedommerne over i samme lønnsfastsettelsessystem som dommere i de alminnelige domstolene slik også domstolkommisjonen anbefaler. Det må også settes inn andre rekrutteringsfremmende tiltak og vi vil spesielt peke på viktigheten av at det etableres flere jordskiftedommerfullmektigstillinger. Østre Innlandet jordskifterett bør ha en slik stilling.

Felles saksinngang og behandling av saker på tvers av domstolene
Uansett hvilken inndeling vi ender opp med er fleksibilitet i ressursbruken på tvers av domstolene viktig. Arbeidsmengden i jordskiftesaker kan variere kraftig og det er viktig at både dommere og ingeniører kan benyttes på tvers av domstolene. I den rekrutteringsfasen som rettsstedene Tynset og Hamar nå går inn i vil det være avgjørende at det samarbeides godt, slik at kapasiteten brukes der den gir størst effekt. Vi mener det er mye å hente ved å legge inn sterkere fokus og insitamenter når det gjelder bruk av tilkalt dommer og bruk av ingeniørene på tvers av domstolene. En bedre godtgjøringsordning for slik tjeneste bør vurderes.

I høringsbrevet er det nevnt muligheten for en ordning med felles saksinngang. Dette er noe som absolutt bør vurderes nærmere, spesielt dersom det skjer en tilbakeføring til gammel struktur.

For Tekna, Østre Innlandet jordskifterett

_____

Anton D. Solberg